

Saksgang		
Saknsnr	Utvalg	Møtedato
	Formannskap	16.03.2011
	Kommunestyre	

Nye Idrettsanlegg i Orkdal kommune - rullering av Plan for idrett og fysisk aktivitet sin del 7.2 Upprioriterte tiltak.

Vedlegg

1 Faglig vurderinger av søknader om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning

Rådmannens innstilling

Kommunestyret vedtar å rullere inn følgende nye tiltak i vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet 2009 - 2013:

Punkt 7.2.1. Idrettsparken/Gammelosen. Nytt kulepunkt:

- Basishall bygges i tilknytning til Orklahallen
- Svømmehall med basseng på minimum 25 meter med tilhørende stupeanlegg, opplæringsbasseng, barnebasseng, garderober og øvrig nødvendig areal

Punkt 7.2.3 Øvrige anlegg. Nytt kulepunkt

- Gymsal eller idrettshall i tilknytning til Orkdal vgs på Follo

Kommunestyrets vedtak medfører ikke noen sikkerhet for at anleggene vil få spillemidler i fremtidige behandlinger av spillemiddelsøknader, men det åpner for at anleggene kan få idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning.

Bakgrunn for saken

Alle kommuner er pålagt å ha en plan for idrett og fysisk aktivitet som en del av det kommunale planverket. I Orkdal kommune har denne planen status som en kommunedelplan og gjeldende plan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i kommunestyret 17.12.2008 og gjelder for 2009 – 2013.

Hovermålsetningen for gjeldende plan er følgende: *”Hovedmålsetninger for Orkdal kommune er å legge til rette for at flest mulig av kommunens innbyggere stimuleres til å drive idrett og fysisk aktivitet etter egne forutsetninger.”*

Kapittel 7 i denne planen er Handlingsplan/tiltaksdel for perioden 2009 – 2013, og i denne delen omtales:

- anleggene som er vurdert/planlagt realisert i planperioden
- anlegg som kan være aktuelt å realisere i perioden uten at anleggene er vurdert/planlagt ennå

Anleggene som er vurdert/planlagt står under punkt 7.1 Prioriterte tiltak, og anlegg som er aktuelle men ikke vurdert står under punkt 7.2

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2010, utgitt av Kulturdepartementet inneholder regelverket for alle søknader om spillemidler. I punkt 2.2.10 Kommunal plan står følgende:

Det er et vilkår for å kunne søke om spillemidler at anlegget er med i en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet (se veileder ”Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet”, utgave 2007, V-0798). Dette gjelder også ved søknad om forhåndsgodkjenning.

I veilederen "Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet", utgave 2007, V-0798 står følgende om mulighetene for Revisjon og rullering i punkt 4.5

Med rullering menes mindre vesentlige endringer av handlingsprogrammet...

Nærmiljøanlegg og mindre ordinære anlegg kan tas inn i handlingsprogrammet ved rullering...

Med revidering menes en fullstendig saksbehandling etter plan og bygningslovens §20-5, med sluttbehandling i kommunestyret. Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revideringen av planen (f.eks at helt nye større anlegg eller mindre anlegg som ikke er i samsvar med planens målsetninger, tas inn).

Videre er det krav om at før et anlegg kan søke om spillemidler så må det være idrettsfunksjonelt forhåndsgodkjent. For store anlegg er det KKD som gjør denne godkjenningen. Et av kravene her er at anlegget er omtalt i vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet. Det er først etter at Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjennelse er gitt at anleggsutbyggingen kan startes og at påløpte utgifter kan gi grunnlag for utbetaling av spillemidler. Dette betyr i praksis at alle kostnader som påløper et prosjekt før den datoen forhåndsgodkjennelsen er gitt vil bli strøket ifm revisjon av regnskapet, og dermed vil andelen spillemidler anlegget får bli vesentlig redusert eller falle bort.

Etter at kommunestyret vedtok budsjett for 2011, samt at fylkeskommunen har vedtatt utbygging på Orkdal vgs, så er det meldt tre nye anlegg for søknader om spillemidler som ikke er omtalt i vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet. Disse anleggene er:

- Basishall(turnhall) ved Orklahallen
- Svømmeanlegg
- Gymsal/idrettshall Follo

Basishall og Gymsal/Idrettshall er nær realisering, da disse anleggene er vedtatt bygd. Svømmehall er vedtatt utredet for politisk behandling innen mai 2011.

I følge gjeldende regler kan ingen av disse anleggene gis idrettsfunksjonell forhåndsgodkjennelse da disse anleggene ikke står i kommunalt vedtatt idrettsplan. Dette betyr også at finansieringen av basishall ikke er tilstrekkelig og at STFK må se bort fra spillemidler som finansiering av gymsalen/idrettshallen på Follo hvis utbyggingen gjennomføres før gjeldende plan for idrett og fysisk aktivitet er revidert. På bakgrunn av dette rettet Orkdal kommune ved seksjonssjef Kai Roger Magnetun en henvendelse til Idrettskonsulent Frank Gjengård i STFK med forespørsel om hvordan Orkdal kommune skulle forholde seg til denne utfordringen. Frank Gjengård tok dette opp med Morten Roa i KKD og har gitt følgende svar til Orkdal kommune:

I utgangspunktet er det slik at idrettsanlegg, som det søkes idrettsfunksjonell forhåndsgodkjennelse for, skal stå i vedtatt kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet

Jeg har snakket med Morten Roa i Kulturdepartementet i dag, 14.2.2011. Han sier imidlertid at det finnes en mulighet for å ta inn anlegg som har politiske vedtak, og som kommunen gjerne vil ha inn, hvis det blir gjennomført en politisk behandling av saken.

I slike tilfeller kan høringen være noe begrenset i forhold til når en helt ny plan lages. Instanser som det er naturlig å ha en god dialog med er for eksempel Idrettsrådet.

Når det gjelder de 3 anleggene som blir nevnt i denne mailen, må det søkes Kulturdepartementet om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning. Da er det naturlig at det nevnes at anleggene ikke står i vedtatt plan for idrett, fysisk aktivitet, men at de er meldt inn og vil få en ny politisk behandling.

Vurdering

Med bakgrunn i svaret fra Frank Gjengård så er det åpnet en mulighet til å rullere inn disse anleggene i gjeldene plan for idrett og fysisk aktivitet. Et positivt kommunestyrevedtak vil medføre at samtlige anlegg kan gjennomføres før ny plan blir vedtatt hvis anleggsutbyggerne ønsker dette. Forutsetningen for dette er at Orkdal kommune gjennomfører en politisk prosess med avslutning i kommunestyret som konkluderer med at omtalte anlegg rulleres inn i planen. Idrettsrådet vil også bli involvert i prosessen frem til politisk vedtak.

I og med at kommunestyret har vedtatt spillemidler som en del av finansieringen av basishall, så antar rådmannen at kommunestyret ønsker å gjennomføre en prosess som beskrevet i tilsvaret fra Morten Roa. Rådmannen har likevel valgt å belyse mulige konsekvenser av å ta inn nevnte anlegg i gjeldende plan for å sikre at kommunestyret har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag i saken.

Konsekvenser for Orkdal kommune ved å rullere inn anleggene.

Orkdal kommune har allerede inne spillemiddelsøknader som i sum vil utgjøre over 15 millioner i spillemidler. Disse anleggene representerer et spillemiddeletterslep som rådmannen i tidligere saker har antydnet at det vil ta mellom 7 og 10 år å få utbetalt forutsatt at tilgangen på spillemidler til Sør-Trøndelag forholder seg på dagens nivå (34 mill i 2010). De nye anleggene som her skal rulleres inn i planen vil sannsynligvis utløse ytterligere mellom 21 og 24 mill i spillemidler, fordelt slik:

Svømmeanlegg: max 14,5 mill

Basishall: 2,5 mill

Gymsal Follo: 4 mill (evt 7 mill ved hall)

I tillegg til disse anleggene så er det sannsynlig at følgende vil fremme spillemiddelsøknader i nærmeste fremtid:

- OIF – friidrettsanlegg i Idrettsparken
- Orkdal kommune – Hall 3
- Orklaparken

Et forsiktig estimat tilsier her at plan for idrett og fysisk aktivitet sin tiltaksdel i løpet av 2011 eller 2012 kan inneholde anlegg som kan utløse mellom 35 og 45 millioner. Dette betyr et spillemiddeletterslep som sannsynligvis vil ta 15 – 25 år å kvittere ut.

Dette etterslepet i spillemidler vil medføre store mellomfinansieringskostnader for utbyggerne av idrettsanlegg i den tiden anleggsutbygger må vente på spillemidler. I de tilfellene Orkdal kommune forskutterer spillemidler så må kommunen ta høyde for å bære rentekostnader. I tillegg vil etterslepet kunne få følger for finansieringen av rehabiliteringsprosjekter på eksisterende anlegg hvis rehabiliteringen er spillemiddelberettiget.

Kommunestyret tar også ansvaret som garantist for alle spillemidler når kommunestyret vedtar å prioritere et anlegg. Alle utbyggere plikter å holde nye anlegg åpent for allmenn idrettslig aktivitet i 40 år viss anlegget får spillemidler. Ved mislighold ihht kapittel 2.3 i ”Bestemmelser for tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet” vil kommunen måtte betale tilbake alle spillemidler med rente hvis et anlegg settes ut av drift og eierne ikke har mulighet til å holde anlegget åpent.

Konsekvenser for anleggsutbygger/eier ved å rullere inn anleggene i planen

Utbygger/eier av de nye planlagte anleggene er helt avhengig av at anleggene er omtalt i kommunal plan for at anleggene skal kunne utløse spillemidler. Hvis de ikke er omtalt i planen, så må anleggsutbygger/eier vurdere om tiltaket kan finansieres uten spillemidler, eller velge å vente til anlegget er formelt revidert inn i planen. I tilfeller som i denne saken, så kan departementet slik rådmannen leser svaret, gi en idrettsfunksjonell forhåndsgodkjennelse til et anlegg hvis prosessen med å få anlegget innrullert i planen gjennom et politisk vedtak i kommunestyret har startet. Det kan derfor skje at noen av disse anleggene får en idrettsfunksjonell forhåndsgodkjennelse før anlegget formelt er rullert inn i planen. Det er da viktig å presisere at en idrettsfunksjonell forhåndsgodkjennelse ikke er tilsagn om spillemidler. Det er kun gjennom den årlige søkeprosessen inn til fylkeskommunen at spillemidler bevilges, og da bevilges disse på bakgrunn av kommunestyrets prioritering. Det er derfor en betydelig økonomisk risiko som anleggsutbygger tar hvis han iverksetter bygging før spillemidler er innvilget.

Tilgangen til spillemidler for STFK og Orkdal kommune

Spillemidlene kommer fra overskuddet i Norsk Tipping. Overskuddet er relativt stabilt, og det er ingen grunn til å forvente at andelen spillemidler vil øke markant i årene som kommer. I vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet side 9 vises en figur som viser at søknadssummen på spillemidler vokser stabilt år for år, mens rammen for tilskudd er stabil. Dette betyr over tid at færre og færre anlegg vil få sin andel spillemidler ifm fylkeskommunens behandling hvert år.

Orkdal kommune er den mest aktive kommunene i Sør-Trøndelag innenfor utvikling av idrettsanlegg sett i forhold til kommunens størrelse. Til tross for dette så vil ikke tilgangen på spillemidler være tilstrekkelig til å holde tritt med den ambisiøse idrettsatsingen i Orkdal kommune. Neste revisjon av plan for idrett og fysisk aktivitet må belyse denne utfordringen grundig slik at tiltaksdelen av planen står i forhold til realistisk tilgang på spillemidler.

Rådmannens valg

Rådmannen ser at alle anleggene som utvikles i Orkdal kommune har stor betydning for omfanget av fysisk aktivitet i Orkdal kommune, og kommunen har markert seg som en svært ambisiøs partner for anleggsutvikling innenfor idrett og friluftaktiviteter. Tilgangen på spillemidler er dessverre for knappe til å holde tritt med ambisjonene i Orkdal. Rådmannen har derfor ved flere anledninger orientert om at omfanget av spillemiddelsøknader i Orkdal kommune ikke er bærekraftig i forhold til tilgangen på spillemidler i et lengre

perspektiv. Rådmannen er bekymret med hensyn til de utfordringene anleggsutbyggerne vil ha med å få utbetalt fremtidige spillemidler til planlagte anlegg i Orkdal kommune.

Til tross for denne bekymringen velger rådmannen å innstille på at de nye anleggene rulleres inn i planen ved en enkel prosess som avsluttes i kommunestyret. Dette begrunner rådmannen med at dette er helt nødvendig for at anleggene skal få idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning. Det er denne forhåndsgodkjennelsen som sikrer at anlegget ikke blir avkortet mht mulighetene til å få spillemidler i fremtiden. Rådmannen vil likevel presisere at den idrettsfunksjonelle forhåndsgodkjenningen ikke er et tilsagn om spillemidler. Anleggsutbygger tar derfor selv den økonomiske risikoen hvis den starter bygging før spillemidler til anlegget er innvilget.

Når kommunestyret reviderer planen for idrett og fysisk aktivitet så vil kommunestyret måtte vurdere hvor omfattende planens tiltaksdel skal være, og hvor mange anlegg som skal bli prioritert i kommende planperiode. Det vil derfor være opp til hver enkelt anleggsutbygger å vurdere risikoen for lang ventetid på spillemiddelutbetaling ved oppstart av utbygginger.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Rådmannens innstilling medfører at samtlige anlegg vil kunne få idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning fra KKD hvis øvrige kriterier er oppfylt. Verken vedtaket i kommunestyret eller godkjenning fra KKD binder opp Orkdal kommune økonomisk. Det er først når spillemiddelsøknad oversendes fylkeskommunen at kommunen får et økonomisk ansvar for anlegget. Felles for alle disse anleggene er at det er fremtidige kommunestyre og tilgangen på spillemidler til regionen som vil avgjøre når og om anlegget vil få spillemidler. For basishallen så er spillemidler en del av finansieringen, slik at finansieringskostnader på dette låneopptaket vil påløpe inntil søknad om spillemidler er innvilget og at utbyggingen og regnskapet er revidert og funnet i orden.

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Hovedmålsetningen i vedtatt idrettsplan har et bredt folkehelseperspektiv ved at målsetningen er å stimulere flest mulig til å drive idrett og fysisk aktivitet. Det store flertall av anlegg som søker spillemidler er konkurranseanlegg eller anlegg for organisert trening/aktivitet. Det er derfor grunnlag for å vurdere om dagens søknadsomfang er i tråd med hovedmålsetningen i planen.

Ut fra et folkehelseperspektiv er det andre typer anlegg som også bør prioriteres i tillegg til de anleggene det i dag er søkt/planlegges å søke om spillemidler for. Det vil bli en vesentlig oppgave for arbeidet med revideringen av plan for idrett og fysisk aktivitet, at anleggsutviklingen svarer til hovedmålsetningene i planen.